

*Szerkeszti: Informatikai munkaközösség. Főszerkesztő: Németh József, tanár
Kiadja: Tarczy Lajos Általános Iskola Diákönkormányzata – 2006. november*

Szecskaavató

November 10-én nekünk, ötödikeseknek strandpapucsban, hosszú, csíkos zokniban, rövidnadrágban, trikóban, nyakkendőben, úszószemüvegben, úszósapkában kellett megjelenni a szecskaavatón. A lányok sminkkészletet, a fiúk magas sarkú cipőt hoztak magukkal.

Először bemutattuk ruházatunkat. Majd mindegyik ötödikből kiválasztottak 3 gyereket, akik aláírásokat gyűjtöttek az utcán a szegény nyolcadikosok számára. Közben folyt a lufiborotválás. Egyik sem durrant el. A következő feladatban rajzot készítettünk egy tanárról, úgy, hogy a zsűri ráismerjen. Aztán madzagra fűzött lekváros kenyeret kellett megenni hátratett kézzel. A verseny folytatásában a lányok a fiúk sminkjét, a fiúk a lányok haját készítették el. Most következett a legviccesebb feladat: az osztályok egy-egy fiú képviselője hastáncot adott elő magas sarkú cipőben. Gyakorolhattuk a „Sok jó ember kis helyen is elfér” közmondást, mert minél több gyereknek kellett felállni egy dobogóra. Utolsóként a „Hull a szilva a fáról” kezdetű népdalt költöttük át egy tanár nevére. Ráadásként osztálytársunk, Hunyadi Nagy Eszter a nyolcadikosok dicsőítésére rappelt. Legvégül esküt tettünk, amelyben megfogadtuk a nyolcadikosok szolgálatát.

A rendezők és a zsűri tagjai a nyolcadikosok voltak. A műsort Kerpel Veronika (8.B) vezette. A verseny eredménye: ötödik A B D E C. A mi ajándékunk cola, csokis keksz, chips volt.

Jól éreztük magunkat, de cikis feladatot is kitaláltak nekünk. Örülünk, hogy ez volt az első és egyben utolsó szecskaavatónk. Már alig várjuk, hogy mi szívathassuk a kicsiket. Levezetésként jó volt a disco, fél nyolcig maradtunk.

Csukárdi Rózsa Krisztina és Szűr Letícia Helga (5. d)

A focimeccs

Egy szép délutáni napon focimeccset hirdettek a 4. b - 4. c osztály között. Már előre izgultunk, gyakoroltunk, vártuk, hogy mikor jön el az a nagy nap. Sajnos veszésre álltunk, de nem adtuk fel. Volt néhány helyzetünk, de abból csak egyet sikerült a kapuba löni. Ez a gól úgy alakult ki, hogy a bal oldali csatár bepasszolta a középcsatárnak a labdát, az ellenfél kapusa rosszul mozdult ki, és ezért üres volt a kapu. Eljött a remek idő számunkra, belőttük a gólt. Ez a gól erőt adott a csapatnak. Utána mindenki a labdára koncentrált, ők is gólt szerettek volna löni. Sajnos a többieknek nem

sikerült pontot szerezni, de nem adták fel. A meccs végül 4-1-re végződött. Kár hogy a 4. b javára. A következő meccs nem tudjuk, kivel lesz, de már előre gyakorolunk, nehogy a harmadik meccsen is kikapjunk. Remélem, mi nyerjük meg.

Toki Adrián, 4. c

Hunyadi Nagy Eszter (5. d)

A nyolcadikosok dicsőítése

Ti vagytok a legjobbak a városban,
Tiétek a legtöbb ész a suliban.
Veletek a Tarczy az egy álom-hely,
Lehet, hogy egy évig még maradnotok kell.

Ti vagytok a példaképek számunkra,
Rögtön ugrunk is a parancsotokra.
A mai nap a Tarczyban egy álom-nap,
De nekünk megfelel egy rémálomnak.

Nem jól tanulunk és egyeseket kapunk,
Tihozzatok képest mi pisisek vagyunk.
Tőletek álmainkban is hideglelést kapunk.
Bizonyítványaitokkal kitapétázzuk a fálunk.

Versenyeredmények

Alsó tagozat

Atlétikaverseny

Bali Martin (3.c): 600 m 2. hely

Nagy Julianna (3.c): 100 m 2. hely

Nagy Kristóf (3.c): 100 m 3. hely

Németh Brigitta (4.a): távolugrás
2. hely

Sikos Péter (3.a): távolugr. 3. hely

Bogdán Amanda (1.b): távolugrás
3. hely

Kovács Martin (1.c): 300 m 1.
hely

Kovács Martin (1. c): 60 m 1. hely

Pozsgai Réka (2. b): 60 m 2. hely

Szalai Regina (2. b): 300 m 2. hely

Tarró Kitti (2. c): távolugr. 2. hely
Tarró Nikolett (1. c): 300 m 2. hely
Tóth Nikolett (1. c): 60 m 2. hely
Vida Máté (1. b): távolugr. 2. hely

Aszfalt rajzverseny

1. hely: Szaniszló Eszter (1. c)
2. hely: Aradi Kíra (1. c)
3. hely: Róka Eszter (1. c)
1. hely: Csillag Petra (2. c)
2. hely: Pozsgai Réka (2. b)
3. hely: Lukács Judit (2. a)

Házi sakkverseny

1. hely: Mezei Fruzsina (4. a)
2. hely: Mezei Fanni (4. a)
1. hely: Veres Dávid (4. a)
2. hely: Csákváry Gergő (4. a)
3. hely: Tuboly Bálint (4. a)
3. hely: Varga Marcell (4. a)
1. hely: Mórocz Barnabás (3. a)
1. hely: Márton Szabolcs (3. a)
2. hely: Györffy Tamás (3. a)
3. hely: Sikos Barnabás (3. a)

Görkorcsolyaverseny

Szalkay Gábor (4. b): 2. hely
Móczár Bence (4. a): 3. hely
Mezei Fruzsina (4. a): 3. hely

Kerékpárverseny

Kocsis Virgínia (4. a): 1. hely
Hegyi Zoltán (4. a): 1. hely
Veres Dávid (4. a): 2. hely
Sándor Kata (4. c): 3. hely
Varga Cintia (4. b): 3. hely
Sándor Anna (4. c): 3. hely
Horváth Erik (4. c): 3. hely

Duatlon

Sándor Kata (4. c): 1. hely
Sándor Anna (4. c): 2. hely
Molnár Martin (4. c): 1. hely
Horváth Erik (4. c): 2. hely
Németh Roland (4. c): 3. hely

Városi sakkverseny

Mezei Fruzsina (4. a): 2. hely

Mezei futóverseny

Balogh Barnabás (1.a): 1. hely
Tarró Nikolett (1. c): 3. hely
Szalai Regina (2. b): 2. hely
Bali Martin (3. c): 2. hely

Iskolai mesemondó verseny

1. hely: Aradi Kíra (1. c)
2. hely: Máté Ferenc (1. c)
3. hely: Dabóczy Orsolya (1.a)
1. hely: Szabó Boglárka (2. c)
Pozsgai Réka (2. b)
3. hely: Fülöp Réka (2. b)

Felső tagozat

Körzeti atlétikai egyéni bajnokság, 2006. szeptember 18.

1. hely: Szalai Benjámin (8. b) – 300 m és 1000 m
1. hely: Sántik Zsuzsanna (7. d) – távolugrás
2. hely: Regovics Edvárd (6. e) – súlylökés
4. hely: Budai Regina (7. e) – 300 m
4. hely: Polgárdi Zsolt (6. d) – 300 m és 1000 m

4. hely: Sántik Zsuzsanna (7. d) – 100 m
5. hely: Mészáros Márton (8. b) – súlylökés

Általános Iskolás Bakony Kupa, 2006. szept. 25.

2. hely: 4*400 m fiú váltó
2. hely: Sántik Zsuzsanna (7. d) – távolugrás
3. hely: Nagy Eszter (8. a) – súlylökés
4. hely: Kiszlinger Ádám (7. e) – 600 m
4. hely: Mészáros Márton (8. b) – súlylökés
5. hely: Budai Regina (7. e) – 600 m
6. hely: Nagy Petra (8. b) – 600 m

Közlekedési verseny, 2006. szept. 29.

4. hely: Nagy Henrietta, Merész Alexandra, Recse Tibor, Császár Marcell

Őszi mezei futóverseny, 2006. október 18.

1. hely: Szalai Benjámín (8. b)
2. hely: Velekei Richárd (6. b)
6. hely: Ignác Tamás (5. d)

'56-os városi rajzpályázat, 2006. október 21-22.

6. hely: Sántik Zsuzsanna (7. d)

Különdíjasok: 8. e – 6 fő. Emléklapot kaptak: 8. e – 5 fő, 7. d – 2 fő, 7. a – 2 fő

'56-os (területi) szavalóverseny, 2006. okt. 22- 23.

1. hely: Németh Anna (8. a)
2. hely: Sántik Zsuzsanna (7. d)
3. hely: Kerpel Veronika (8. b)
5. hely: Nagy Ágnes (7. a)

Városi sakk diákolimpia, 2006. november 15.

1. Hánisch Mátyás (5. e)
2. Horváth Alexandra (6. a)
3. Somosi Ambrus (6. a)
4. Töreki Valentina (6. a)

Iskolai sakkverseny

- 5-6. oszt.: 1. hely: Hánisch Mátyás (5. e) és Horváth Alexandra (6. a)
7-8. oszt.: 1. hely: Kiszlinger Ádám (7. e) és Nagy Ágnes (7. a)

André Marie Ampère (1775-1836)

„Amilyen nagy, éppolyan jó és egyszerű volt.”

Francia fizikus, matematikus és kémikus. Apja jómódú kereskedő volt, aki nagy gonddal nevelte és neveltette fiát. Az élenk eszű, érdeklődő, 13 éves ifjúra különösen a *Nagy Francia Enciklopédia* volt hatással. A természettudományok iránti érdeklődése felszínre hozta a matematika szépségének a felfedezését is. Apja nagy könyvtára is segítette, hogy elsajátítsa a számelmélet elemeit, de itt nem állt meg, hanem szülei rosszallása ellenére áttanulmányozta *Eukleidész 'Elemek'* című könyvének több fejezetét is. Amikor pedig a házi könyvtárban felfedezte *Euler* és *Daniel Bernoulli* latin nyelvű műveit, önszorgalomból megtanult latinul. Ifjúként érte 1789-ben a francia forradalom. 1793-ban apjára ráfogták, hogy arisztokrata és kivégezték. A 18 éves fiatalemberre, aki különben meg volt győződve a forradalom helyességéről, e szörnyű csapás bénítóan hatott, elvesztette érdeklődését minden iránt. A letargikus állapotból *Rousseau* botanikai levelei és a római költők (*Horatius*) olvasása szabadította ki. 1796-ban megismerkedett *Julie Caronnal*, akit feleségül szemelt ki. A házassághoz azonban állásra volt szüksége, azért Lyonban magántanítással kezdett foglalkozni, majd 1802-ben *Bourg-en-Bresse* városban a kerületi központi iskola fizikatanára lett. Ebben az évben Lyonban kinyomatta a szerencsejátékok új elméletéről szóló könyvét, ami annyira megtetszett *Lalande* és *Delambre* matematikusoknak, hogy 1805-ben Párizsba hívták az *École Polytechnique* repetitorának. Itt volt a fizika professzora 1809-től. 1824-ben megkapta a *Collège de France* kísérleti fizikai tanszékét. Hosszú időn át ellátta a francia kollégiumok számvevői hivatalát. Utolsó éveiben egészsége megromlott, és tudományos érdeklődése is megcsappant. 1836-ban tüdőbajának gyógyítására Marseille-be utazott. Itt érte a halál. Fejfájára következőket írták: „Amilyen nagy, éppolyan jó és egyszerű volt.”

1793-ban apjára ráfogták, hogy arisztokrata és kivégezték. A 18 éves fiatalemberre, aki különben meg volt győződve a forradalom helyességéről, e szörnyű csapás bénítóan hatott, elvesztette érdeklődését minden iránt. A letargikus állapotból *Rousseau* botanikai levelei és a római költők (*Horatius*) olvasása szabadította ki. 1796-ban megismerkedett *Julie Caronnal*, akit feleségül szemelt ki. A házassághoz azonban állásra volt szüksége, azért Lyonban magántanítással kezdett foglalkozni, majd 1802-ben *Bourg-en-Bresse* városban a kerületi központi iskola fizikatanára lett. Ebben az évben Lyonban kinyomatta a szerencsejátékok új elméletéről szóló könyvét, ami annyira megtetszett *Lalande* és *Delambre* matematikusoknak, hogy 1805-ben Párizsba hívták az *École Polytechnique* repetitorának. Itt volt a fizika professzora 1809-től. 1824-ben megkapta a *Collège de France* kísérleti fizikai tanszékét. Hosszú időn át ellátta a francia kollégiumok számvevői hivatalát. Utolsó éveiben egészsége megromlott, és tudományos érdeklődése is megcsappant. 1836-ban tüdőbajának gyógyítására Marseille-be utazott. Itt érte a halál. Fejfájára következőket írták: „Amilyen nagy, éppolyan jó és egyszerű volt.”

Nagy Balázs (8.e)

Az Európai autómentes nap

Ez év szeptemberében is megtartották az *Európai autómentes napot*. Pápa belvárosában lezárták az utakat. Görkorcsolya verseny, kerékpár verseny és duatlon került megrendezésre. Az osztályomban, a 4. c-ben is lehetett jelentkezni. Szívesen futok és biciklizem, ezért beneveztem a kerékpár-ügyességi és a duatlon versenybe. A testvérem is részt vett a versenyben és az osztálytársaim közül is néhányan. A versenyeken jó eredményeket értünk el. Akik helyezést értek el: *Sándor Anna* bicikliben bronz, duatlonban ezüstérmét nyert, *Molnár Martin* duatlonban első helyezést ért el, *Horváth Erik* a duatlonban második lett, *Németh Roland* harmadik helyen végzett. Sikeresen szerepeltem én is: duatlonban aranyérmét, kerékpár-versenyben pedig ezüstérmét nyertem. A verseny után pólót és tollat kaptunk a szervezőktől. Ezután visszasétáltunk az iskolába.

SándorKata (4.c)

Rajzpályázat

1956. október 23. tiszteletére rajzpályázatot írt ki a Jókai Mór Művelődési Központ. Osztályunk *Borbély Éva* tanárnő segítségével készített rajzokat. Különdíjas lett közös munkánk, a „Viharos 56” című plakátunk. A csapat tagjai voltak: *Becsei Mirabella, Szabó Zsófia, Pirka Kitti, László Szabolcs, Gulyás Attila* 8. E osztályos tanulók. A második csapatunk tagjai – *Pánczér Dániel, Császár Marcell, Szakács Tamás, Ódor Richárd és László Szabolcs* – emléklapot kaptak. Iskolánkból többen egyénileg készített műveiket adták be: *Gresa Márton, Horváth Cintia, Sántik Zsuzsanna* (7. D-sek). A jutalmakat október 22-én adta át ünnepélyesen *Dr. Kovács Zoltán*. Mindenki kapott emléklapot, a különdíjasok még egy-egy könyvet is festők életéről és munkásságáról. Nagyon örültünk az elismerésnek és az ajándékoknak. Remélem, legközelebb is részt vehetek ilyen pályázaton.

Pirka Kitti (8.e)

Egy koncerten a színházban

Októberben pár barátommal elmentünk a színházba egy zenekart meghallgatni. Amint beléptünk, mindjárt a zene fogadott minket. Sajnos mi később értünk oda, mivel rossz időpontot adtak meg nekünk, így helyünk sem maradt. De nem bántuk, leültünk a lépcsőre. Az együttes neve: „Ismerős arcok” volt. Tagjai fekete pólót viseltek, amin a magyar zászló volt látható és az 1956-os évszám. Egy ősz hajú ember minden szám után elmondott egy vagy két verset. Rockzenét játszottak, bár nekem ez a fajta rock nem igazán jött be. A koncert végén nagy tapsal és üdvözléssel dicsérte a zenekart a közönség.

Recse Tibor, Papp Attila (8. d)

Rally-bajnokság apával

2006. szeptember 6-án Bakonyszűcsre mentünk autóversenyre. Ez már a hetedik versenyünk volt az idei évben. Versenykocsink Suzuki Swift GTI. Apa volt a pilóta, én a navigátor. A kategóriánkban 12 versenyző állt rajthoz. Elsők lettünk. Jutalmul kupát kaptam, ami már a 13. a gyűjteményemben. Okt. 8-án ismét versenyen vettünk részt az egykori szovjet laktanya területén, ez volt a második ügyességi versenyem. Versenykocsink Suzuki Swift GTI és egy Suzuki Swift GT.

Ezen a versenyen én voltam a pilóta, apa pedig a navigátor. 7 felnőtt és egy gyermek kategória volt. Én az utóbbiban versenyeztem, ahol négyen indultunk. Legjobb időm 3 perc 32 másodperc lett, ez nekem az első helyet jelentette. Igen nagy volt apának is és nekem is az örömöm. Megkaptam immár a 14. serleget. Igyekszem, hogy a későbbi versenyeimben is jó eredményeket érjek el.

Serdült Dávid (7. d)

Somlói kirándulás

Péntek délután a Somlón voltunk kirándulni. A Kitaibel Pál tanösvényen bandukoltunk végig. A hegy elég meredek volt, ezért nagyon nehéz volt feljutni a 432 méter magas hegyre. Felfelé menet gyönyörű szőlőtáblákat és pincéket pillanthatunk meg. Útközben megnézhattük az iszalagot, amiből a mókus építi a zugát télire.

Megnéztük még a várat és a kilátót is. A kilátónál megálltunk egy picit pihenni. A fiúknak itt volt alkalmuk focizni, és akinek elfogyott az üdítője, tudott venni ásványvizet. Pár perc pihenő után folytattuk a sétát a hegyről. Lejtős és csúszós volt az ösvény. Élményeinket fényképen is megörökítettük.

Nekem nagyon tetszett ez a kirándulás, és máskor is szívesen eljönnék ide.

Őri Beáta (4.c)

Néhány téli népszokás¹

Téli asszonyi ünnepek

Amikor a mezőgazdasági munka befejeződött, az asszonyok munkaidejüknek jelentős részét fonással töltötték. November második felében kezdődött a fonás, és gyakran farsangig tartott. Tilos volt azonban fonni az egyházi és népi ünnepeken, jeles napokon, így Borbála és Luca napján, karácsony két napján. A fonóban beszélgetés, énekszó, játék mellett jobban ment a munka, és ez volt a társas összejöveteleknek, a népköltészet megszólaltatásának, a népdaléneklésnek egyik fő alkalma. A maskarázás, alakoskodás természetes "színpada" is a fonó volt. November-december hónapban egy sor, női munkatilalommal kapcsolatos jeles napot is találunk, s ilyenkor szokták a lányok találgatni, ki lesz a férjük. András-napon a lányok böjtöltek, csak három szem búzát ettek, három csepp vizet ittak, s akkor megálmodták, hogy ki lesz a férjük. Hasonló jósló szokások fűződtek Katalin, Borbála és Luca napjához is.

Luca napja (december 13)

A decemberi asszonyi ünnepek közül hazánkban legjelentősebb Luca napja. Lányoknak, asszonyoknak tilos ilyenkor dolgozniuk. Számos történet szól arról, hogyan büntette meg Luca azokat, akik szőni, fonni, varrni, mosni mertek az ő ünnepén. Luca büntetésből a fonó asszonyhoz hajítja az orsót, kóccá változtatja a fonalat, bevarrja a tyúkok tojókját. Luca napján alakoskodni is szoktak. A Luca-alakoskodó fehér leplet hord, arca elé vagy fejére szitát tesz. Ellenőrzi a fiatalokat, a lustákat megszégyeníti.

Luca napján kezdik készíteni a Luca székét, amelynek segítségével karácsony böjtjén felismerik a boszorkányokat. Alig van olyan falu, ahol nem ismernék a Luca székéről szóló babonás történeteket. A lucaszéken készítője minden nap dolgozik valamit, úgy, hogy éppen karácsony estéjére készüljön el. Akkor elmegy az éjféle misére, és ott

¹ A <http://www.inf.u-szeged.hu/~tanacs/cserkesz/szokas/sztel.html> címen található cikk alapján.

megismeri a falu boszorkányait, mert ilyenkor szarvat hordanak. Utána azonban menekül haza, különben széttépnék a boszorkányok. Legjobb, ha mákot szór el az úton, mert a boszorkányok kötelesek a mákot felszedni, s így a történet hőse megmenekül a bosszújuktól.

Az ország nyugati részében Luca-nap hajnalán "kotyolni" járnak a kisfiúk. Szalmát vagy fadarabot visznek magukkal, s arra térdelve mondják el köszöntőjüket. Utána kukoricával vagy vízzel öntik le őket a háziak, ők pedig a szalmával, fával "megvarázsolják" a tyúkokat, hogy egész évben jól tojjanak. A köszöntőt mondó gyerekek ezután ajándékokat kapnak.

Karácsony

A karácsonyfá-állítás szokása a XIX. század negyvenes-ötvenes éveiben városon jelent meg először, Erdély néhány megyéjében még a háború alatt is újévkor az "aranyos csikó" hozta a gyermekeknek az ajándékot.

A karácsonyi játékok legrégebbi rétegét hazánkban is a latin nyelvű vallásos játékok képviselik, amelyek a XI. századtól kezdve az istentisztelet részét képezték. A XVII-XVIII. században főként iskolások és vallásos társaságok előadásairól tudunk. A XIX. századtól a betlehemezés két fő formáját ismerjük: az élő szereplőkkel (pásztorjáték) és a bábokkal előadott (bábtáncoltató) karácsonyi játékot. A jó-rossz, szegény-gazdag ellentét igen szemléletes formában mutatkozik meg a játékokban. A tréfát a pásztorok szolgáltatják, akik félreértik az angyal latin szavát. Tudatlanok, de jószívűek, és csekély javaikból szívesen adakoznak.

Az ország sok részében karácsony böjtjén a csordás egy csomó vesszővel végigjárta azokat a házakat, ahol tehenet tartottak. A gazdaasszony annyi vesszőt húzott ki a csomóból, ahány tehen a háznál volt, és megcsapkodta a csordás lába szárát.

A regölés (december 26)

A regölés a télközépi, karácsonyi, újévi köszöntés Európában ismert szokásának magyar változata. Ilyenkor a gyermekek, legények vagy felnőtt férfiak házról házra menve bőséget, boldogságot kívánnak a

következő évre. Nyelvészeink szerint a regöles név finnugor eredetű, és összefügghet a régi magyarok sámánjaival is. Az utolsó két évszázadban a Dunántúlon és Erdélyben volt szokásos a regöles. A Dunántúlon legények jártak láncos bottal és köcsögdudával felszerelve olyan házakhoz, ahol eladó lány volt, és elénekelték varázséneküket. Ennek egyik állandó motívuma a termékenység-varázslás: a gazdának és háza népének jó egészséget, vagyont kívántak. A második részben egy leányt regöltek össze egy legénnyel. E két állandó részt megelőzi a beköszöntő, melyben a regösök elmondják, hogy hosszú, fáradtságos útról érkeztek. Néha megemlítik, hogy nem rablók, hanem István király szolgái. A bevezetőhöz tartozik a csodaszarvasról szóló részlet is.

Hejgetés (dec.31 - Moldvai csángók)

A hejgetés célja az új esztendőben a gabona, a kenyér mágikus úton való biztosítása. Résztvevői legények, akik elsősorban a lányos házakat keresik fel. A mondókát ostorok csattogása, harangszó, furulya, dob és a köcsögdudához hasonló "bika" hangja kísérte. A hejgetés a búza élettörténetét mondja el a mag elvetésétől a kenyér elkészültéig.

A Suli-Ébresztő októberi száma az iskola honlapján is olvasható már: <http://www.tarczy.sulinet.hu/Suliebreszto2006okt.pdf>

(Vigyázat, a feleletmentesítő jegy pecsét nélkül nem érvényes! ☺)

Feleletmentesítő jegy

Tantárgyanként csak egy jegyet használhatsz fel egy félévben!

A jegyet az óra elején kell tanárodnak odaadni!

Ha szemtelen vagy, kizárod magad a kedvezményből!

2006. november

Sorszám:

Tantárgy:

Tulajdonos:

P.H.

„A jegy hamisítását a törvény bünteti!”

A tulajdonos nevét a vásárláskor kell kitölteni!